

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 135.—Diumenge 8 de Mars de 1903.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial i que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia los plets y causas: volem ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosea presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Campanya electoral

L'Assamblea del dilluns

No'ns enganyava'l cor als companys d'aquesta ciutat que anarem lo passat dilluns a Reus pera pendre part en l'Assamblea convocada per l'entitat més antiga de la Comarca. La nostra fé y'l nostre entusiasme trobaren digne ressor en lo nombrosissim estol de representants de la casi totalitat dels pobles que forman la circumscripció electoral Tarragona-Reus-Falset, los qui, junt ab e elements valiosissims y prestigiosos personalitats no amagavan ja abans de comensarse l'acte, lo seu veement desitj de lluitar contra'l centralisme en las propras eleccions legislativas.

Traslladats al local que ocupa la Lliga Catalanista de la vehina ciutat, poch després de l'hora anunciada comensá l'acte presidint D. Antón Pascual, President de l'Associació de Reus, ocupant los demés llocs de preferéncia'l president de la «Lliga» D. Marián Pellicer, D. Ramón Franquet, President de l'Agrupació de Falset, D. Joseph Ferré, director de *Lo Somatent*, y'ls senyors Ixart, Nello y Lloret, representant l'Associació, Agrupació Joventut y Lo Camp, de aquesta ciutat.

Un cop lo Sr. Pascual hagué saludat als concurrents, lo Secretari de l'Associació de Reus Sr. Cavallé doná compte dels delegats que assistían y de las adhesions rebudas. Aquestas están formuladas en cartas molt encoratjadoras y conformes ab l'esperit de l'Assamblea.

Posat a discussió'l tema de si's tenia o no d'anar a las eleccions de Diputats a Corts, fou aprobat afirmativament y per unanimitat, després d'haver parlat nostre company senyor Ixart, qui feu veure ab molta eloquencia y llògica lo necessari que's fa avuy dia debatre'ls nostres drets a las Corts y donar tota la gent de sa casa mostrat d'interés per la cosa pública, ja que no podrém ensorrar lo vergonyós caciquisme ni procurar a la nostra patria una vida de dignitat y noblesa, si no scudim abans l'indiferentisme que'ns aclapara.

Ab igual unanimitat se proclamá candidat Don Ferrán de Querol y de Bolarrull, quin elogi de sas prendas personals d'honradesa y caballerositat foren enaltidas pel Sr. Font de Rubinat. També'l Sr. Lloret expressá als assembleístas l'acert que havían tingut al fer la designació, puig lo Sr. Querol, que havia figurat en política per compromisos de familia, avuy, deslligat per complet de tot partit, sentia'ls ideals regionalistas y estava identificat ab lo moviment que ha de salvar a la nostra terra. Tots los concurrents cregueren veure en lo modo y'ls moments critiche que decidiren al Sr. Querol a sortir a la vida pública del catalanisme, la repetició del cas del Dr. Robert.

També's va discutir si's enia de presentar un o dos candidats, més com aquest punt se'l considerá de detall, ja que las forsoas catalanistas farien la mateixa manifestació ab un com ab dos, se'l deixá a l'estudi de la Comissió electoral que's nomená pera que entengües en todas las qüestions que s'anirán presentant.

Prengueren part en la discussió dels temas ab perfecta igualtat de criteri, ademés dels esmentats los senyors Andreu, de Vilaseca, Pellicer y Vidella, de Reus, Franquet, de Falset, Pio Sedó, de Bellmunt y'ls delegats de Ulldeolins, Gratallops y altres pobles.

Y acordat que fou que'l mateix dia passés a Tarragona una Comissió pera comunicar oficialment al senyor Querol los acorts presos, lo senyor Pascual tancá la sessió ab un valent discurs recomanant entusiasme y decisió pera entrar en la lluita, en la

que devém tenir ben present que la forsa de las ideas no la detura ningú.

LA VISITA A N'EN QUEROL

En lo tren de las tres de la tarde arribá a Tarragona la comissió, composta dels representants de las entitats que concorregueren a l'Assamblea y de bon nombre de delegats del Priorat y Camp de Tarragona, que s'encaminaren tot seguit al domicili del Sr. Querol, qui'ls rebé ab l'amabilitat y finesa en éll características.

Una volta fetas las presentacions de rúbrica, don Antón Pascual, president de l'Associació Catalanista de Reus, comunicá al senyor Querol las decisions de l'Assamblea celebrada feya poch moments, significanti'l desitj de tots los elements regionalistas de que acceptés lo penós y patriòtic encàrrech que se li volia fer, tota vegada que Catalunya, que's deixondeix avuy pera reconquerir y fer respectar la seva personalitat y impositar son criteri veritablement civilisador y pràctic en la gobernació de l'Estat espanyol, necessita que vagin al Parlament dignes representants de las aspiracions del poble, deslliats de tot compromís polítich y ab prou independéncia pera oposarse a l'acció anorreadora del centralisme, causa principal de las desgracias de Espanya.

Aquestas manifestacions eloqüents y verament sentidas, foren corroboradas pels presidents de l'Associació Catalanista de Tarragona y de l'Agrupació de Falset, en mitj de las més unánims mostrat d'assentiment per part dels delegats presents a l'acte.

Lo senyor Querol, verament afectat y corprés per aitals demostracions, contestá que no'podia menys que acceptar una designació tan honrosa, tant més quant res havia fet pera obtenirla, y doná las gracias a tots per la distinció que se li feya. Lo parlament del senyor Querol, tant per las sevas declaracions concretes respecte del regionalisme y de las solucions autonómicas que són l'únich ideal del nostre poble, com pel fondo sentiment patri que l'inspirá, hauria meregut ésser prè's taquígraficament. Per aixó procurarem transcriure algunas de las principals manifestacions, encara que no ho poguem fer ab la precisió que desitjariam.

Comensá dient que agrahia moltíssim la confiança que se li volia otorgar, tant més perquè creya que'ls elements representats per la Comissió eran de tanta válua y de significació per éll tan simpática, que l'aclaparava'l sol pensament de que mercès als llurs esforços pogués triomfar la seva candidatura.

Que'l seu allunyament de la política activa era ben manifest y demostrat ádhuc en lo desempeñyo de càrrechs públics, en los quals recabá sempre la més completa independéncia, principalment desde l'any 1895.

Que tota la vida, abans de que l'actual moviment que desperta a la nostra terra hagués deixat d'ésser una aspiració pera convertirse en realitat, havia professat ideals regionalistas, fills de la veneració que sent per las tradicions de la gloriosa Nacionalitat Catalana, de son amor per quant constitueix lo geni y la fesomia del nostre poble, y de son decidit afany per l'avens moral y material precisament de las comarcas ab quina representació se tracta d'investirlo.

Aquests ideals, innats en la seva ànima de patriota, s'han anat concretant per medi d'una evolució franca y decidida, al veure que l'Estat espanyol, seguint una conducta suicida, ha refermat las solucions centralistas, que considera antinaturals y que portaren per conseqüencia'l

descrédit de la política, la corrupció administrativa y'ls desastres colonials. Per aixó creu que fóra del sistema regionalista, no's pot perseguir ni'l mellorament de Catalunya ni la salvació d'Espanya.

Que per aitals motius havia refusat en varias ocasions l'ofertiment de ésser elegit Diputat y Senador, càrrechs que li anavan sent més anti-pàtics a mesura que s'accentuava'l mal concepte que li mereixían la política y'ls procediments electorals y caciquistas vigents, y també perquè está fermament convensut de que a n'aquests càrrechs y honors, no deu aspirarshi ni deuen buscarse, sino que, en tot cas, s'han d'acceptar com un dever. Per aixó rebutja l'immoral procediment de buscar vots per medi de promesas y dádiyas, perquè de sortir elegit vol que sigui de la manera que's deu y no del modo que se sol.

Digué per últim que no li calia fer cap mena de declaració respecte dels seus sentiments religiosos, puig sas ideas, sas creencias y sas prácticas catòlicas son tan conegudas de tothom, que's creuria ferse poch favor a si mateix, pensar que algún pogués duptar; y acabá entonant un himne fervorós a l'única y veritable patria nostra, quina personalitat en tots los terrers estém obligats a defensar, si no volém ésser un poble decadent, un poble mort, que sols serveixa pera entronisar demunt sas despulas lo més desenfrenat despotisme.

Aquestas entusiastas manifestacions foren escoltadas ab gran complacencia per la Comissió y'ls delegats presents, emportantsen tots los reunits los més grats auguris per lo èxit de la campanya.

Aixis se demostrá en una reunió que tingué lloch poch després a la Associació Catalanista d'aquesta ciutat y ho corroboran los coratjosos treballs que s'están realisant lo mateix a Reus, Falset y Tarragona que en los demés pobles de la circumscripció, dels quals rebém a totas horas ben afalagadoras noticias.

Comissió electoral

La Comissió electoral nomenada en l'Assamblea del dilluns y a la qui están encomenats los treballs generals d'organización, está composta dels senyors següents:

PRESIDENT

Antón Pascual Cugat, president de l'Associació Catalanista de Reus.

VOCALS

Pau Font de Rubinach y Joseph Mangrané y Nolla, per l'Associació de Reus.

Marián Pellicer y Lluís Vilanova, per la Lliga Catalanista de Reus.

Ramón Franquet y Vicents Estrém, per l'Agrupació Catalanista de Falset.

Francisco Ixart, Frederich Vidal, Francesch Nello y Pere Lloret, per l'Associació Catalanista, Agrupació Joventut y Lo Camp d'aquesta ciutat.

CAMÍ DE LA VICTORIA

L'Assamblea de delegats catalanistas de la circumscripció electoral Tarragona-Reus-Falset, celebrada'l passat dilluns a la vehina ciutat, demostrá als ulls de tothom la virtualitat de las nostras ideas. Cap agrupació política pot oferir l'exemple d'una reunió com aquella, ni pel nombre y calitat dels individus que hi assistiren, ni per l'esperit de veritable germanor que hi regná, ni per l'entusiasme y perfecta unanimitat ab que foren presos los acorts. Y era ben natural que aixis succeís, perquè allí no s'hi debatían pas ni interessos personals, ni qüestions de partit, ni cap d'aquestas miserias que divideixen als homes y fan infelissos als pobles; allí tots los cors bategavan a l'impuls d'un mateix sentiment, todas las vo-

luntats obeían a un sol desitj, todas las paraulas reflectavan una idea: l'amor a la Patria.

Qui vulga esbrinar perquè'l Catalanisme, essent fa poch temps aspiració d'uns quants, és avuy l'ideal de tot un poble, aquí'l té'l secret. No són pas los egoismes, las rivalitats y las ambicions lo que enlluerna a las multituds conscients. Podrá ésser que en temps d'esbojarrament polítich y de fonda perturbació social, la massa honrada, aque'la sobre qui descansa l'equilibri y'l pervindre de las nacions, se deixi arrastrar per las predicas incongruents de falsos redemptors disposats a satisfacer llurs concupiscencias sens reparar en medis. Mes quan, com succeeix a l'època actual, la pau regna en los esperits y todas las teorías són sospesadas y discutidas a la llum del día, la crítica racional mostra ab prou claretat lo que's deu rebutjar y lo que ha d'acceptarse, y per aixó sols s'imposan aquells sistemes que están conformes ab la realitat, aquells ideals verament pràctics, que no necessitan pera subsistir la buydor de las fórmulas ni l'artifici de las paraulas, sino que suran per llur propi valer y virtualitat.

Y s'ha de confessar, si no de bon grat per forsa, que'l Regionalisme com a sistema y'l Catalanisme com a ideal pràctic, ni ara ni may podrán ésser vensuts tant en lo terror científich com en lo terror dels fets, que no'ls ha pas engendrads ni l'inteligéncia de l'home ni las disquisicions d'una determinada escola. Fill lo Regionalisme de la mateixa Naturalesa, ressor'l Catalanisme de las aspiracions d'un poble, un y altre tenen sas arrels en la realitat de la vida, y tot conservant los recorts gloriosos del passat, no's descuidan del present y guaitan fixament al pervindre. No és estrany, donchs, que pera tothom tingan una atracció irresistible, tant més quan fermes en sos principis, a ningú exclueixen, ans al contrari, són veritable llas d'unió entre'ls ciutadans, pensin com pensin y sian las que sian llurs ideas políticas.

Ah, si la ceguera, l'irreflexió o la maldat dels nostres governants permetessin capir aquestas ideas! Ah, si poguessin concorre a las nostras reunions y assambleas! Allí veurían rian lo que may han vist; se'ls presentaria devant dels ulls un espectacle desconegut y corprender. Homes de todas las classes y condicions, de todas las ideas y tendencias, desde l'ignorant al lletrat, desde'l senzill obrer al capitalista, desde'l més radical al més conservador en materia de formas y procediments de govern, prescindint de lo que'ls separa y atents sols a lo que'ls uneix, parlan, discuteixen y acordan ab desacomumada unanimitat de criteri. Es que succeeix lo que deu haver de succeir quan dels interessos y de la vida de la nació's tracta: és que'ls egoismes callan, y s'enlairan y s'imposan los sentiments dels veritables patriotas.

Aquesta és la feina del Catalanisme, feina d'unió, de concórdia, de tolerancia y de respecte entre tots los catalans, feina que ajunta l'esfors dels individus pera enrobustir la colectividad, feina progressiva y civilisadora que mata'l corch de las divisions y dona alé y vida y energias al poble. Per aixó'l moviment salvador de Catalunya va creixent ab magestat sobirana: cada dia som més los qui'ns aixopluguem sota la bandera santa de las nostras reivindicacions, y ni las persecucions de dalt, ni las malevolensas de baix, ni'ls odijs dels infelissos que pretenen combatrens cara a cara, podrán deturar nostres passos. Contra tot y contra tots lo Catalanisme lluitará sens treva, segur de quedar vehedor.

Aném avuy a las eleccions. Las entitats y'ls delegats de la circumscripció Tarragona-Reus-Falset, aixis ho han acordat ab gran entusiasme, proba la més evident de que convé als interessos del districte y al bé de Catalunya. A tots los bons catalans de

aquestas comarcas aclaparadas pel pés embrutidor del centralisme, de aquest polp immens que's nudreix de la sava de las regions treballadoras, interessa la nosta lluita. Comptém ab la fermesa de las nostras conviccions, ab las energias de la nostra voluntat de ferro, y, sobre tot, ab l'apoyo decidit dels que senten veritables desitjos de regeneració pera Catalunya y per Espanya. Y quan se compta ab aitals elements, comensar una lluita és emprendre'l camí de la victoria.

A LLUITAR

Los regionalistas de la circumscripció de Tarragona aném a las eleccions pera diputats a Corts presentant un candidat fill de la terra, plè d'amor per la reivindicació tradicional d'aquesta, y decidit a esmersar tota mena de sacrificis pel bé y la prosperitat de la mateixa.

Aquest candidat representa las nostras aspiracions, las quals fá més de tres anys que las propaguem desde las planas d'aquest periòdich, sense mixtificacions, ni afebliments de cap mena.

Aném a la lluita essent com sempre: fervorosos entusiastas de l'esperit catalá, que és la carn de la nostra carn, y que voldriam que altre cop revivís plè de vida y informés tots los actes de la vida nacional del nostre poble. Aquesta finalitat pot sintetisarse ab lo mot: Catalunya catalana; que vé a ésser lo lema de lo que volém y per lo que hem lluitat sempre y lluitarem ara, ab més forsa que may, en las próximas eleccions.

En aquesta lluita havém de tenir per contraris, a aquells que han feta causa comú ab los centralistas, enemichs irreconciliables de la verdadera llibertat de la nostra terra, a la que han lligat ab las feixugues cadenas d'un caciquisme escandalós, ofegantli las iniciativas individuals y colectivas, privantla del dret natural que té de governarse a si mateixa, y fentla víctima dels conspicuos de aquest sistema que a més de ser causa de la pèrdua de l'Imperi Colonial, nos ha empoñit ab impostos y'ns ha negat tota mena de protecció veritable y fins s'ha burlat de nosaltres quan li hem reclamat justicia.

Aquest despotisme y desgovern és inaguantable; s'és arribada l'hora de despertarnos, de que tots los homes de cor sá y enteniment recte, com a bons patriotas, s'aixequin de la llur apatia y ab llur esforç comensin la obra gegantina, que és la d'un poble, d'enderroca: aquest sistema governamental de tanta farsa y desvergonyiment. No podrém oblidar que tenim dret indiscutible de governarnos; que Catalunya gaudeix de forsoas vitals molt superiors a la regió que ha lograt l'hegemonia, y que no és pas aquesta la que'ns ha de donar vida, obrintnos novas fonts de riquesa, perquè no'n té; y'ns ha de dictar lleys a lequadas a las nostras necessitats y modo d'ésser, que tampoch lo coneix pas. Per aixó volém ser amos de casa, y per aixó volém diputats a la catalana, que sian fidel expressió de la voluntat popular y no de la política de la castellana, que és la política de partits y del tradicional jacobinisme.

Aquest plet és la qüestió, pera nosaltres, de mort o vida; si sabém unirnos sota la bandera de la terra, nos imposarem y'ns farem lliures de l'hegemonia que d'ensí que existeix no ha fet més que omplir la nostra historia de desgracias y de pèrdias, l'una darrera de l'altra, y enforzar l'Estat a la bancarrota; en canvi si no'ns unim, si no'ns movém de casa y deixém la gobernació de la cosa pública a n'aqueixa gent desnaturalisada de tot amor patri, que anteposa l'idea y las conveniencias dels partits polítichs, a tota aspiració de progrés y moralisació, anirém a un daltabaix inevitable, que'ns farà esclaus dels

ORNAMENTS D'IGLESIA

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Gusi
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo
Bronzo-Or
Plata Santamaría
de la casa
A. y A. Santamaría
BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

interessos y de las ambiciones dels pobles forçs d'Europa.

Devant d'aquesta qüestió no hi ha solució possible; hi tenim un dilema: o defensar al candidat que representa l'esperit de Catalunya, d'aquella Catalunya ab consciència de sí mateixa y que vol viure rica y plena, allisonada per sa grandesa passada, lo qual nos ha d'ésser la vida; o estarnos a casa, sense fer res, esperant que tot se fassi, ab lo qual los polítichs farsants continuaran, sense oposició, llur obra destructura fins a lligarnos de peus y mans pera fernos la llur víctima y alimentar las llurs concupiscencias.

Fetas aquestas reflexions l'elecció no és pas gens dubtosa; per la nostra dignitat de tarragonins y catalans hem d'anar a la lluita votant al candidat que representa la causa de Catalunya, que és la nostra, la de casa, y la que'ns ha de dur a la verdadera llibertat de las corporacions, com lo Municipi y la Diputació catalana, ab lo qual esdevindrà altre cop l'engrandiment de la Patria.

Tornanthen

Esperavam que'l periòdich carlí *La Atalaya* nos contestaria als arguments que emitim en l'article «Insistent», en lo qual vam combatre la seva antipatriòtica y antirregionalista conducta de criticar lo perquè en lo examen tècnic de las oposicions a organista de la nostra Catedral, vá usarshi la llengua catalana; mes nos havem enganyat de mitj a mitj: no tenim rahons pera contestarlos, per quin motiu hauria fet santament de callar, nos engenga una contesta ab la que s'amaga d'estudi, sense contestar a res del nostre article.

Fuig de la qüestió, *La Atalaya*, tot estranyantse de que nosaltres haguim fet tant de cas de la seva conducta esmentada, dientnos que quan s'entretenim en *batalles chicas*, senyal és que ja hem guanyada la gran campanya contra del centralisme. Aquesta asserció, nos confirma en lo que'ns cre, em: que aquest periòdich, lo defensor la llengua catalana ab tots los seus drets, ho té per una cosa que no val pas la pena de parharhi esment, una *batalha chica*. Mes, ¿com és que té tant d'interès en defensar la llengua espanyola? ¿Serà que aquesta la estima més que la nostra? Los fets ho diuen:

Y ara sápigla *La Atalaya*, que això de la defensa de la llengua ho considerem d'assumpto capitalíssim y que per eix motiu ne fem tant de cas. La llengua és lo verb del poble; si aquest no l'estima com cal y deu, aquella no serà pas rica y respectada, y aquest viurà apàtich, sense amor a lo seu, essent víctima, per sa feblesa, de las imposicions arbitrarias d'un altre, com ho és lo català. Un gran pensador vá concretar en ben pocas paraules aquesta doctrina: *Poble que sa llengua cobra, se recobra a sí mateix*. Y això's manifesta en l'actual renaixement de la nostra nacionalitat, que's deu a la renaixensa de la seva llengua; com en lo d'altres pobles que s'han aixecat del llur ensopiment reivindicat llur propia parla: Irlanda d'entre d'altres.

Los catalanistas aixis ho hem entès, per lo mateix que'ls nostres ideals

tenen llur origen de la reivindicació de la llengua, reivindicació que considerem la més necessaria y important de todas las que s'inclouen en lo nostre programa: las Bases de Manresa. Ja va dirho, també, el Dr. Robert en lo parlameat espanyol: *en esas Bases esenciales—referente a las de Manresa—hay una que nosotros defenderíamos a todo trance, y esta sería la última á que renunciaríamos, por que se refiere á lo que nos dá carácter: el idioma*. Per això'l centralisme, que tot ho ha volgut uniformar a la castellana, ha intentat destruir, a aquest malestruch objecte, lo caràcter català, antitessis del castellà, ferint continuament los drets de la nostra llengua, trayentla de las escolas y boy dels temples, que és tot lo que's pot dir; de lo qual *La Atalaya* podria traure'n la conseqüència de que nosaltres, al lluitar en defensa d'aquella, pera que torni a ésser mestressa de casa y sia usada en los periòdichs, en las entitats y en tota mena de relacions publicas y privadas, combatim y no pas poch al centralisme, que l'hauria volguda aniquilada devant de l'acció de la del Centre, la castellana, convensuts de que: morta la llengua, mort lo poble.

Un fet ben fresch per desgracia, lo decret del comte de Romanones proibint l'ensenyansa del Catecisme en català, y la conducta seguida pels diputats catalanistas, protestantne, y la dels altres dels demés partits, demostren palesament la veritat de lo que hem esmentat, això és: lo centralisme ataca'ls drets de la nostra llengua, los catalanistas los defensen; y'ls demés partits consideran aquesta qüestió de poca o cap importancia.

D'això ne podríam traure la mar de conseqüencias, que no agradarian pas gaire a *La Atalaya*; mes per avuy ho hem de deixar correr.

Referent a tot lo demés de l'article d'aquest periòdich, no'n farém cap comentari, a pesar de poguerne fer molts, ja perquè no té cap ni una de relació ab los nostres articles publicats ab motiu d'aquesta qüestió, y ja perquè tampoch afecta a la llengua catalana. Lo que hi dirém, si, és que sentim de debò que hi hagi gastat un llenguatge tan insidiós, propi d'un periòdich *inconsult*, d'aquells que's publican al cervell d'Espanya, que tot defensen, com *La Atalaya*, la *descentralización* compatible ab l'*unidad nacional*, que tanta sangre nos cuesta, segons confessió d'un ministre castellà, nos motejan d'exaltats, fanàtics y... separatistas; afirmacions que també venen a treures, en conseqüència evidentíssima, de l'article en relació del mentat periòdich.

Y ara, pera no fernos llarchs, acabarem manifestant: que al defensar los drets indiscutibles de la llengua catalana, en aquesta polèmica, no'ns mou cap malevolensa contra de *La Atalaya*; respectem com lo qui més las sevas ideas per lo que simpatizan ab las nostras; y que si continuem aquesta campanya, és pera defensar los referits drets y per res més. Que ho entengui aixis *La Atalaya*, y que tingui en compte una altra vegada al contestarnos, si és que ho fa, en anar ad rem y no fugirne ab disquisicions incongruents y fóra de tò, que confessen son fracàs en aquesta qüestió, que com més la toca més s'hi crema los dits.

Industrias a Tarragona? (*)

Acabo de llegir en lo darrer número de *Lo Camp* una carteta que revela molt bonas intencions respecte a la prosperitat de Tarragona, però qual criteri m'ha causat gran pena.

Diu l'autor de la carteta que per la prosperitat de Tarragona caldria aixecar Universitats arreu, y que per tot se vegessin curruas de mestres y estols d'estudiants. D'aquí la meva contrarietat, de veurer que per un mal entès amor local, un desconeixement complet de las proaisas exigencias de la vida y un inesplicable horror a las xemeneyas, se contorbi'l criteri de las personas indoctas enlluernantlas ab la lluisor de tanta ciencia com brollará per tot arreu, fent creurer que portará l'abundó als cercols empobrits, omplint los pisos de llogaters, dant feina'ls artistas vagorosos; y fent trincar la moneda sobre'ls deserts taulells.

D'hont ha tret l'autor de la carta que una citat sia més ditxosa quan més Colegis tingui? quina idea té, l'autor de l'escrit, de la ditxa? de la prosperitat? del benestar dels pobles? qui li ha dit, per exemple, que la gent de Oxford ahont hi ha més de 20 Colegis ab antiquíssima y famosa Uiversitat siga més ditxosa que la de Manchester, la ciutat industrial per excelencia?

Vosté y'ls companys que dirigeixen *Lo Camp* haurien de tenir compte de que no surés la falsa idea de que la felicitat surt embolcallada ab los títols per las portas de las Universitats y Colegis, y que la prosperitat se reparteix en los centres docents com lo pá beneit lo día de festa major, afirmant, y estarian en lo just, que'ls títols y graus molts vegadas no són més que papers mullats que permeten a qui'ls té morirse de gana, mentres sa possessió ha costat la ruina de la familia.

Per altra part, los individus són de la manera que's fan y'ls pobles són lo que's vol que sigan.

Volguer que l'escanyolida Tarragona vesteixi arnada toga y corcat birret y que desde'l turó en que está plantada fassi de Quixot aspirant sols a ésser un centre docent ahont vingan a ferse cultes, instruits y ilustrats los que's poden gastar un bon gratat de pessetas, és desconeixer d'una manera absoluta lo caràcter català y la posició de Tarragona, que ara per ara més necessita llescas de pá que fulls de llibre. Suposar que Tarragona per sa posició topogràfica no puga ésser una ciutat fabril, és desconeixer completament lo que pot lo treball humà, y que al marge del Francolí, que també és Tarragona, s'aixecan xemeneyas que trauen fum.

Perquè no hi pot haver a Tarragona fàbricas de metalls, de productes químichs, forjas, fundicions?... perquè l'autor de la carta té tanta inquina a las fàbricas de filats y teixits, vull suposar que perquè deuen ésser las úniques que'el ha vist y de part de fóra?...

De todas maneras, per més fàbricas que s'aixequessin a Tarragona jamay tocarém l'aigua de la Font del Llorito, puig la guardem per l'Universitat que'ns portarán d'Oxford, de Lovaina o de Bolonia.

Perquè diu que a Tarragona no hi ha'ls elements necessaris pera fer marxar cap classe d'industria? perquè la ciutat s'aixeca demunt d'erma montanya? també tenim plans a nivell del mar. Potser se pensa, lo comunicant de Barcelona, que a Reus, Valls y Manchester van esperar que surtissin de la terra com las farigolles los elements necessaris per l'implantació de las industrias que las han fet ricas! Y Liege, a qui deu sa riquesa? als centres docents? Donchs, no, senyor; deu sa prosperitat a l'industria que li ha portat la ferma voluntat de sos fills, y a las xemeneyas.

Y fins concedint que fós possible aixecar centres docents a Tarragona, qui li assegura que la gent, que la ciutat fóra més ditxosa? Tot lo més seria ditxós, si l'ésser ditxós consisteix en la possessió d'un títol, l'escolar aprofitat que vegés a fi de curs sos estudis premiats; però la massa de població, los desheredats de la fortuna per qui están vedadas las aulas dels Colegis, quedarian tan aixuts de enteniment y butxaca, com... y m'aturó perquè són tan evidents las veritats que deixo no més que apuntadas, que l'insistir podria semblar negar sentit comú als llegidors.

Estem conformes, y ja és alguna cosa, en que Tarragona no está bé, econòmicament parlant, y que s'ha de procurar ab gran energia que sas

condicions de vida sigan més fàcils; però la mellora del que viure no s'ha de basar solament en las profesions liberals, difícils d'implantar desde'l punt de vista econòmic, práctic y utilitari, y que en la producció de la riquesa tenen una influencia indirecta més o menys llunyana, sinó fomentant la renaixensa de nostra aimada ciutat ab feinas mecánico-industrials, més fàcils d'implantar y sempre beneficiosas per l'individu y la societat.

Procurin tots en lloch de portar la corrent d'opinió solament en vers los centres docents, orientarla vers aspiracions més amplas, que no sols de cultura intelectual viu l'home y la familia, y fassin veurer que una nació és tant més rica y poderosa, basas del benestar, en quant més se basta a sí mateixa y dintre sas fronteras pot trobar tot lo que necessita tant per la vida intelctiva com per la material.

No valdria més, senyor de la carta, que deixant sa inquina contra las fàbricas y xemeneyas, mirés ab bons ulls las aglomeracions de proletaris no motejantlos de pobrissalla? Sápigga que entre aquesta pobrissalla s'hi troba molts vegadas gent felís, y ab moltíssima freqüencia qui dona probas de tenir més cultura que'ls que calsan guants y empunyan la ploma.

No faria més goig desde'l punt de vista utilitari y no estaria més en consonancia ab los temps moderns, que Tarragona, aprofitant las condicions que li són propias, fomentés l'industria y'l Comerç fonts inmediatas de riquesa?

Perquè no hi pot haver al costat d'un taller un Colegi? perquè al costat d'una forja no s'hi pot axecar una escola d'Arquitectura? qui ho nega? Sense Industria y Comerç que'n farém de las llenguas y de las ciencias d'aplicació? Es una veritat axiomática que primer cal viure y aqueix és lo nort que ha de girar los passos dels tarragonins; los que ja viuen, que dediquin sas energías a *industrias intelectivas*, però'ls que's moren, no han de pensar sino en viure.

Y eixas institucions científicas y artístico-científicas que avuy per avuy no'ns fan tanta falta com una fàbrica, li sembla a l'autor de la carta que estarian molt ben instaladas a Tarragona perquè és monumental, higiènica y ¡port de mar! sobre tot ¡perquè's port de mar! ¿Com Oxford?

Preneu l'iniciativa los que per vostres talents y posició marxèu a la vanguardia y orienteu las energías de la ciutat vers eixos ideals de riquesa y de progrés; temps fa que a Tarragona hi ha horror al soroll, a las fàbricas, per uns quants que no volen que se'ls contorbi la digestió; per uns quants que sense cap esforç d'ànima ni de cor tenen sempre'l menjar segur sols tallant l'enerverg cupó. No girèu lo cap a Cervera, no; servescan de model las ciutats que tant enamoran a l'escriptor de la carta que contesto: Oxford té més de 20 Colegis y la célebre Universitat que compta ab una renda de més de 12 milions de pessetas, y no té si no una població de 40.000 ànimas, y Manchester, que l'any 1801 tenia 84.000 habitants, compta avuy ab 700.000, gracias a las industrias establertas.

Avant sempre, y a truco de que l'autor de la carteta que contesto me moteji de missòlech ¡Visca l'Industria! ¡Visca'l Comerç!

Acaba l'escrit, ja tan mentat, dient a las treballadoras de las fàbricas que són unas *pobrissonas, anemiadas y mal parladas xinxas*. Hi ha cosas que no's contestan.

JOAQUIM PANADÉS.

Comentarios

Més "descentralización"

Decididament los polítichs de Madrid han perdut l'enteniment.

Primer en Romanones proibint lo ús del catecisme en català a las escolas publicas.

Després en Moret, redactant un reglament pera'ls Secretaris d'Ajuntament, que d'haver prosperat, hauria donat lloch a que de Madrid nomenessin los Secretaris de las poblacions més importants d'Espanya.

Més tart en Maura, reglamenta la ordenació de pagos, que resulta un nus escorredor en mans dels gobernadors pera escanyar als municipis que no's dobleguin a la voluntat ministerial.

Y finalment en Dato, suscriu un decret reformant la carrera notarial, en sentit que las oposicions se celebren a Madrid y que'l tribunal sigui de personas designadas pel ministre, ab lo que és per demés suposar que d'aquí a endevant todas las notarias vacants s'ompliran ab personas que nos enviarán de Madrid y quals mèrits estarán en relació directa ab lo

major o menor grau d'influencia política dels interessats.

Totas aquestas barrabassadas, las fan predicant la regeneració y sobre tot la *descentralización bien entendida*; los cabells se'ns posan de punta no més de pensar lo que farían si prediquessin la *centralización*.

Que vagin fent; a cada nova vergassada'l poble's redressa més y més, y l'esperit de protesta contra una política que ha sigut y será la ruina de Espanya, arrela cada día més en lo cor dels que no estém disposats a aguantar novyas vergonyas.

Com a catalanistas casi deuriam alegrarnos d'aquests disbarats, puig donan ocasió a que despertin molts y molts catalans, que estavan suggestionats per las sirenas de la política madrilenyista.

Ells y naltres

Circulars com aquella que publicá Sagasta Després de la *gloriosa*, a l'any setanta dos, Fan veurer l'excelencia del regim centralista. Que aixis nos endogala a tots los espanyols. Allí's veu retratada la cosa de má mestra, Allí's veu com se burlan dels pobres electors, Allí's veu bé la farsa d'aquells que sens vergo-

Las nostras lleys trepitjan fins a la llum del sol.

Sagasta ab gran franquesa, Maura ab hipocr-

Igual camí segueixen respecte d'eleccions; Aquí sempre la farsa, l'engany y tupinada, Aquí sempre mentidas, la farsa y coacció. Jamay hem vist sortirne del fondo de las urnas La voluntat del poble ab tot son esplendor, Perquè si fós d'eix modo ben prompte acaba-

Lo regim centralista, qu'és del país la mort.

Perxò avuy que agonitza, jo crech que val la

Que's juntin bé las forsas per dar més segü-

Aquells que senten fàstichs per tanta porque-

Poden fer feina grossa ja que per sòrt són

Tots los que al centralisme sa punteria enca-

Serán sempre amichs nostres y junts ho farém

Perquè volém que acabi eix regim de vergo-

Que ha d'ésser la ruina de nostras tradicions.

Y per fer aquesta obra no hi ha ningú que hi

Ni gens nos preocupa quin siga son color,

Perquè'l regionalisme no cerca pas rancunias

Ni vol que sa bandera promogui divisions.

Ans bé tan sols desitja que nostra aimada pa-

Recobri la grandesa que li han robat fills borts

Servint a la bandera del negre centralisme

Y fent ells son negoci ab las suors de tots.

Anèm tots a la una los que tenim desitjos

De veure a Catalunya com fou en temps me-

Gloriosa y esplendent com ans del caciquis-

Florida y vigorosa com ans de portá'l jou.

La veu de la protesta avuy per tot s'aixeca

Y'ls pobles ab gran ansia y ab febra de son cor

Desitjan ja que arribi l'hora tan suspirada

De rompre las cadenas que avuy duen al coll.

Y això será molt fàcil si regna entre nosaltres

L'esprit de la concordia, de pau y germanor.

Si tots sabèm posarnos al siti que'ns pertoca.

Donantnos vera ajuda quan s'hagi d'entrà en

Mes ¡ay! que'l centralisme veyent que se'n va

Fará pera salvarse lo seu darrer esforç,

Voldrá entre mitj las filas dels vers regionalis-

Sembrarhi la discordia, posarhi divisions.

Perxò vivim alerta y prevenim sas manyas

Y fem que entre nosaltres no's fiqui la maror.

Siguem una familia los que'l regionalisme

Volèm qu'un jorn triomfi perquè ell nos salvi

Qui vol l'autonomia aquest será dels nostres.

Qui vol lo centralisme és enemich a mort.

Ab lo primer podríam anar a la batalla.

Ab l'altre no'ns plauria anar ab ell enlloch.

Creuem que d'eix sistema ne surt nostra ruina

Perxò juntarém forsas per ferlo anar a fons.

Y a veure si s'aixeca un regim autonòmic

Que sigui per la patria l'estel de salvació.

No hi ha res que esperarne dels homes que'ns

governan

Perquè sa idea tenen ficada al moll de l'ós.

Y's posan nerviosos si un día algú's hi parla

Que a Espanya convidaria descentralización.

Cal donchs que un'altra via cerquem los que

ab delin

Volèm per Catalunya un temps més glorios.

Cal donchs que ningú pensi que'ls que ara'ns

arruinan

La nostra veu escoltin: cal donchs que fem

¡fòch nou!

BERENGUER.

Museus populars

Lo «Centre Excursionista de Catalunya», atenant a que en quasi tots los pobles existeix un material més o menys extens, compost de documents històrichs, armas, monedas, lapidaris, objectes d'art, fòssils, etc., de positiu valor històrich, artístich y

(*) Havent rebut lo present escrit de nostre constant col·laborador Sr. Panadés, deixem de publicar avuy lo treball de redacció que teníam preparat contestant al Sr. Pin y Soler.

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisséptics, anti-catarrales y anti-asmàtics que's desprenen mentre's van desentente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS AUFECHE, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS,** etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

científich, material que avuy se troba escampat arreu, descuidat o completament abandonat, y que, recullit y col·leccionat degudament, no solzament donaria una prova de la cultura y bon gust de sos habitants, sinó que seria també d'indiscutible valor com element d'instrucció pera'ls col·legis de primera y segona ensenyança y de las personas aficionadas a tals estudis, ha acordat iniciar y fomentar la creació de museus municipals, ahont se podrán recullir y classificar tots los objectes que tinguin algún valor en lo sentit abans dit, ja siguin documents, planos, gravats, fotografias o dibuixos de paisatges o monuments de la localitat, existents o desapareguts, col·leccions de periódichs locals, retrats de personatges importants fills de la població respectiva, làpidas, armas, monedas, esculturas, objectes de ceràmica, indumentaria, fòssils, exemplars de botànica, mineralogia y zoologia y tot allò que'ls medis y bon gust de cada hu permeti, en l'intel·ligència de que, com no's tracta de que aquests museus siguin col·leccions completas, sinó que tinguin caràcter exclusivament local, han de contenir únicament aquells objectes que fassin referència a la localitat mateixa, o hagin sigut trobats dintre'l respectiu terme municipal.

Seria ofendre l'il·lustració de vostè si'ns esforcessim en demostrar l'importància y trascendencia de la idea que tenim lo gust d'exposar. Basta ab lo dit pera que vostè la compregui. Mes, com aquesta no és obra que pugui portarla a cap ab sas solas foras aquest «Centre», per grans que siguin sos desitjos, sinó que necessita la decidida cooperació de personas il·lustradas y de bona voluntat, a vostè'ns dirigim també, ben segurs de que l'idea arrelará fondo en son esperit, y contribuirá ab tota la forsa del seu prestigi a l'èxit de l'empresa, que, d'ésser un fet, parlaria molt alt en favor de la cultura del poble catalá.

A l'objecte, donchs, de que sigui una realitat lo nostre projecte, és necessari que en cada localitat se constitueixi una Junta més o menys nombrosa, segons l'importància d'aquella, composta d'un representant de l'Ajuntament y d'aquelles demés entitats y personas que per llurs mèrits propis o significació social puguin ser una garantia pera la realització del repetit projecte. Las més indicadas en aquest cas serían los rectors, mestres, enginyers, arquitectes, notaris, metjes, apotecaris, advocats, propietaris, presidents de Societats industrials o científicas, etc., combinant aquests elements segons los medis y l'importància de cada muuicipi. De aquesta manera'l museu tindria un caracter oficialment popular, y la Junta, completament autònoma, seria per ell una patent de seguretat contra las empenas de la política menuda, tan freqüent, per desgracia, en aquest país, apart de que, fet en aquesta forma, és una manera de sollicitar lo concurs d'un gran nombre de personas que contribueixin a l'engrandiment del museu.

Una vegada constituída la Junta, presidirá a la fundació del museu, tenint en compte las circumstancias següents:

Tots los objectes que's recullin serán guardats en un local que podrà facilitar l'Ajuntament, coleccionantlos y classificantlos degudament. Se portará un llibre-registre d'entradas y sortidas y's farán catàlechs explicatius de cada objecte o document, fenthi constar tots aquells datos o circumstancias que puguin tenir algún interès, com lo punt de procedencia, significació històrica, científica, etc.

Lo museu serà propietat del poble, sense que may ni per cap motiu se pugui vendre, enagenar ni canviar cap objecte. No obstant, los particulars que'n posseixin algún y vulguin depositarlo en lo museu, podrán ferho, conservant la seva propietat, que'ls permetrá retirar-lo quan ho tinguin per convenient.

Lo museu serà públich, com també'l llibre-registre y'ls catàlechs, poquant també ser utilitat pels mestres

com a material d'ensenyança, sense que tinguin dret a retirar cap objecte del local, ahont se trasladaràn ab llurs deixebles sempre que vulguin donar caracter práctic a certes lliçons.

Pera cobrir los gastos d'instalació y conservació, que no serán molts, los Ajuntaments podrán incluír una cantitat en llurs pressupostos, sens perjudici de las voluntats particulars que'l favoreixin ab llur apoyo pecuniari.

Lo Centre Excursionista facilitarà a las Juntas locals tots los datos que necessitin, y en las poblacions ahont no's trobi persona competent pera fer las classificacions procurarà enviarhi qui pugui ferho. Pera això serà necessari que las Juntas locals se comuniquin constantment ab lo Centre Excursionista y obrin d'acort ab ell, donant compte de sa constitució, reglament interior del museu y demés, sens perjudici de la completa autonomia de que sempre disfrutaran las Juntas locals, quina iniciativa tindrà ample camp pera aumentar en lo possible'ls respectius museus.

Aquest és lo pensament, breument explicat. Lo «Centre Excursionista» no dubta que despertará'ls entusiasmes de tota persona il·lustrada, y per això'ns dirigim a vostè pera que, avistantse ab las demés personas o entitats que en aquesta localitat puguin contribuirhi, hagin o no rebut la present circular, celebrin una reunió en lo plasso més breu possible y procedixin a la práctica de totas aquelles gestions que siguin precisas pera realisar lo pensament exposat.

Entretant, la Comissió que firma, creada en aquest «Centre» a l'esmentat objecte, se complau en posarse a las sevas ordres, esperant que l'esforç de tots sigui sempre pera major honra y gloria de la terra catalana.

Barcelona, Novembre de 1902.— César A. Torras.—Eduart Xalabarder.—Juli Soler y Santaló.—J. Maspons y Camarasa.—Narcís Fuster.

Notas d'Art

Concert Crickboom-Granados

Los aficionados a la bona música estàn d'enhonabona.

Desgraciadament a Tarragona no hi sovintejan gaire aquesta mena de festes, y encara menys las de l'importància del concert organiat pera aquesta nit en lo vell coliseu de la rambla de Sant Carles.

Ab lo sol anunci dels artistes als quals està encomenada la vetllada d'avuy, n'hi ha prou pera fèrsen càrrech.

En Granados és ja conegut del nostre públich d'ensà d'aquell memorable concert donat a l'Ateneu, ja fá alguns mesos, junt ab l'eminent pianista Malats.

D'en Crickboom, que per primera vegada tindrem lo gust d'aplaudir-lo a casa nostra, prou elogis n'ha fet la premsa de tot arreu pera que'ns esforsem ara nosaltres en remarcar lo seu valer. Fóra'ls mèrits innegables que adornan a n'en Crickboom, mèrits que'l posan a l'alsada de las primeras figuras del món musical, un ne té pera nosaltres los catalans que'l fa mereixedor del nostre etern agraïment: y és aquest son gran amor a la nostra terra, que'l porta, ben desinteressadament per cert, a realisar heròichs esforços en favor de l'avens y la cultura artística de la nostra estimada Catalunya.

Saludem a n'els dos grans artistes, y'ls hi agraïm de tot cor la seva vinguda a Tarragona, ja que'ns dona ocasió, baldament no siga més que per curtas estonas, d'enlairar lo nostre pobre esperit per demunt de las miserias y tristesas de la vida.

QUIQUET.

Sants de la setmana

Diumenge, 8 de Mars.—II de Quarresma. St. Joan de Deu fr.—Dilluns, 9.—St. Pacià b. y Francisca vda. romana.—Dimars, 10.—St. Melitó y 39 compis. mrs.—Dimecres, 11.—Sant Constantí cf. y sta. Aurea vg.—Dijous, 12.—St. Gregori'l Magno p. y

dr.—Divendres, 13.—Sts. Ramiro, Rodrigo y Salomó mrs.—Dissapte, 14.—Stas. Florentina vg. y Matilde reina.

Quaranta horas: continúan a l'Iglesia del Sant Hospital y dissapte comensarán a l'Iglesia de Sta. Clara.

NOVAS

Ab motiu de la discussió qu'hi ha gué divendres en la sessió de l'Ajuntament, *La Opinió de la Provincia* surt ahir ab sabatetas novas creyent que sense necessitat de trencarse'l cap y estantse los seus amichs quietes a casa, altres los hi han tret las castanyas del foch y poch menys se veu ja en possessió de la codiciada vara.

Y tot això perquè un regidor, amich nostre, feu present a l'Alcalde que las comissions feyan poca feina, y que era precis que hi hagués més energia y més activitat a la casa de la Vila. Donchs per aquest sol fet diu *La Opinió*, faltant a l'octau manament, que dit concejal tractá a la Presidencia de *informal, débil y holgazán*.

Això d'aquestas paraulotas, que no fan per casa nostra, ho pot contar *Sra Opinió* a algún individu, que faltant al seu dever, no s'acosta al Municipi més que quan li convé pera resoldre o aclarir algún assumpto particular y a algún altre que tal vegada ja fá calculs pera quan termini cert arrendament.

Diu després l'esmentat confrare, que tenia pensat sortir a la defensa de l'Alcalde y protestar de las apreciaciones d'aquell regidor. Llástima que no ho hagi fet! Per més que la defensa no haguera sigut res de l'altre mon, puig tots recordem que quan li ha convingut ja l'ha defensat al senyor Pallarès, y si ara no ho fá, ja sab que estem enterats del perquè.

En quant a lo que diu que l'Alcalde farà el último esfuerzo para sacudir la inercia, ja li consta al confrare que poch li costaria al Sr. Pallarès conseguirho, y tal volta a n'això's referia nostre amich al demanar que'l Sr. Pallarès tingués més energia.

Sembla que demá sortirá cap a Madrid la comissió de la Junta de Obras del Port pera gestionar certs assumptos d'interès pera Tarragona. Se proposa recabar l'autorizació del govern pera construir grans coralls a l'altra part del Francolí, pera deposit de bous argentins. La primera idea fou de construir aquests coralls en lo moll nou al costat del ferrocarril de Valencia, però acertadament s'ha desistit per motius d'higiene y d'altres no menys importants.

També gestionarán l'enllás dels ferrocarrils a Reus y altres assumptos d'importància. Veurem.

Estàn celebrantse en lo Seminari Pontifici unas solemníssimas festes dedicadas a son excels patró Sant Tomás d'Aquino y a S. S. lo Papa Lleó XIII.

Ab aquest motiu predicá ahir a la tarde l'ilustre orador sagrat y entusiasta amant de Catalunya Dr. Jaume Collell, qui pronunció un sermó eloqüentíssim, posant de relleu d'una manera brillantíssima las grans virtuts y mèrits del patró dels escolars catòlichs.

Demá a la tarde tindrà lloch en lo saló d'actes del citat establiment lo Certamen científich y literari y que sembla serà un dels actes més importants d'aquestas solemnes festes.

Són esperats pera concorre a ellas alguns virtuosos prelatos de la metròpoli.

En lo nombre pròxim nos ocuparem més detalladament de tan important acte.

Segons noticias, prompte comensarán ab tota activitat las obras del viaducte que unirá lo carrer de Jaume I ab lo barri del Serrallo.

Es una mellora que s'imposa y que fa massa temps esperan los vehins d'aquella important barriada.

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa mes de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agradabilísim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a todas las imitaciones.

Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de **JOSEF CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.**—Marca de fábrica «La Cabra».—Unich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments **Cardona**, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pá y sopa «Gluten» pera'ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

Nostre estimat amich en Angel Arta, nos prega en atenta carta, que rectifiquem un solt publicat en nostre darrer número, referent a obstacles que'ls projectes de dit senyor trobaran en la Junta del Port, quina noticia no resulta exacta. No tenim cap dificultat en ferho constar aixis, malgrat procedir nostra informació d'autòrisat origen.

Hem rebut lo núm. 7, any II, del *Boletín Municipal Tarraconense*. En dit número s'inserta una convocatori a tots los secretaris y empleats municipals dels partits judicials de Tarragona, Reus y Valls, a l'Assamblea que tindrà lloch lo dia 13 de l'actual, a las deu del matí, en lo saló de sessions de l'Ajuntament.

L'objecte de dita Assamblea serà tractar de la constitució de l'Associació provincial de Secretaris y empleats municipals.

Traduim d'un confrare de Barcelona:

«Per manament judicial s'ha notificat a las autoritats superiors y a las casas bancarias y centres de contractació mercantil d'aquesta plassa y de diferents provincias, la numeració dels quaranta bitllets de mil pessetas, quatre de cinchentas, deu de cent, vint de cinquanta, dotze de vinticinch, de las setze lletres de cambi y de las trenta y una accions dels carrils del Nort, que forman part dels valors declarats que contenia'l maletí que'l dia 19 de Febrer fou sustret del cotxe de Correus, a fi de que's cetinguin a las personas que intentin negociar los expressats valors.»

Las precaucions respecte a las accions del Nort las considerem suficients, mes no las referents als bitllets del Banch d'Espanya. Los números dels esmentats bitllets deurían anunciarse al públich donantse la major publicitat possible, puig d'altre modo ab la major facilitat pot trobarse qualsevol ab un bitllet procedent de dit robo y quina procedencia li sigui difícil explicar sobre tot si's tracta dels de 100, 50 y 25 pessetas que són de circulació molt activa.

Agraïm l'atenció que ha tingut ab nosaltres la nova junta de l'Ateneu Tarraconense en la seva presa de possessió.

Esperem que la seva tasca serà molt profitosa per aquella benemèrita casa y li retornem un afectuós saludo.

Lo fort temporal de vents del dimars y dimecres de la setmana pasada, produhí grossa marejada en lo port, surtirne alguns barcos ab averias, per fortuna lleugeras.

També sofrí bastant l'arbrat dels camps, y sortí que encara és aviat y la vegetació está poch adelantada, o sinó las conseqüencias haurían sigut pitjors.

Nos consta que'l vocal de la Junta del Port senyor Caballé ha refusat l'anar a Madrid ab la Comissió nomenada, per no permetreho las sevas ocupacions.

En la Junta general extraordinaria celebrada'l divendres passat per lo «Centre Catalá» s'acordá aixamplar lo local social, y ademés la forma de fer front a la situació económica de la Societat que ab las midas presas per la nova Junta directiva quedarà del tot normalizada.

Los socis fentse càrrech de la manera com se desvetlla per l'entitat la nova Junta, acordaren donarli un ampli vot de gracias.

VAQUERIA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públich tots los dias, dematí y tarde. Las horas d'esmunyir serán desis a nou del matí y de cinch a set de la tarde.

S'expandrà exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armanya, entre'ls de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porcelana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseeix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totas horas y particularment a las d'esmunyir, podrà'l públich visitar la Vaqueria.

NOTA IMPORTANT. Las vacas que acaba de rebre aquesta casa són Suissas, vingudas directament d'aquell país.

Aprement Se desitja trovarne un en la tenda de robas fetas d'Antoni Pelegrí, Merceria 11.

S'arrendará

o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.º Pagés, Enginier a Reus.

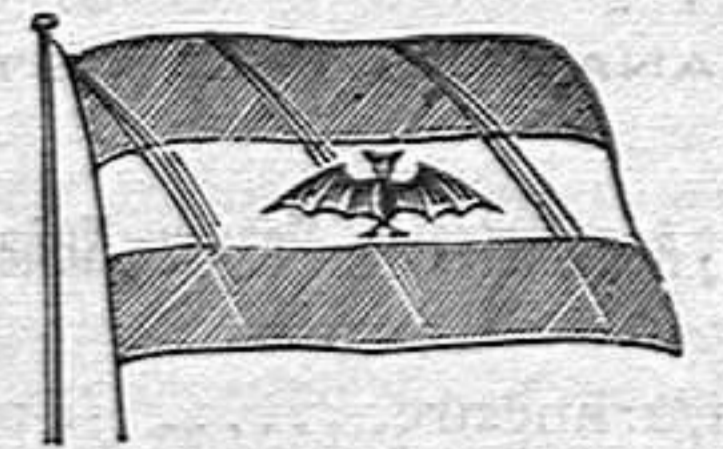
Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes-Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirá d'aquest port lo dia 12 de Mars lo vapor **Cabo S. Sebastián**, son capitá don Joan C. Zorrozuá, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França e Italia

Vapors de la Compañía

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduits. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Baril Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**

Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 43

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrófula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconten per aquets cassos, vaig ensenjar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats a la meya clínica a causa d'afeccions peritòriques, en part y també de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en part y també de la falta de fixesa de las viscera.

Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expèn altre del mateix nom.

Ovi Lecitina Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

ACADEMIA CARRO

DIBUIX-PINTURA ART DECORATIV

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe para noys: De set a dos quar de uou del matí.

Classe para senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructores d'aradas y bògits pera ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d'avuy..... 10 cért.s

Anuncis a preus reduits

Joan Ruiz y Porta Procurador

Méndez Nuñez, 16, 2.ª TARRAGONA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qui ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu

Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Compañia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO».

Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

Miquel Melendres

Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.

Se serveix a domicili.

Vilamitjana, 9, (Plá de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antic y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n treballs artístich-decoratiu y de luxo.

11, MENDEZ NUÑEZ, 11,

Centre d'Instrucció Musical

de Tarragona

EN LO

SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.

Horas de classe

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.

Noys: de 6 a 8 de la nit.

RELOTGERIA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericordia 14 TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CLÍNICA DENTAL

DE

D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU

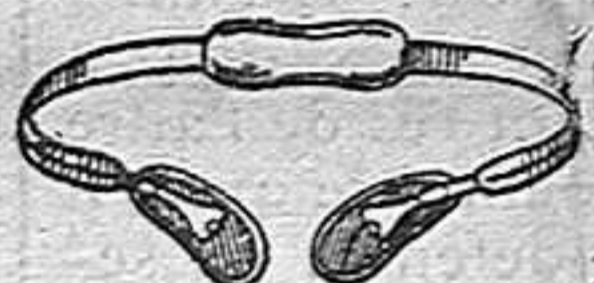
PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.-TARRAGONA

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.

Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAITS)

Aquest establiment compta ab los ayensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulator Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.-TARRAGONA

La veritable propaganda

és fará usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisat, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

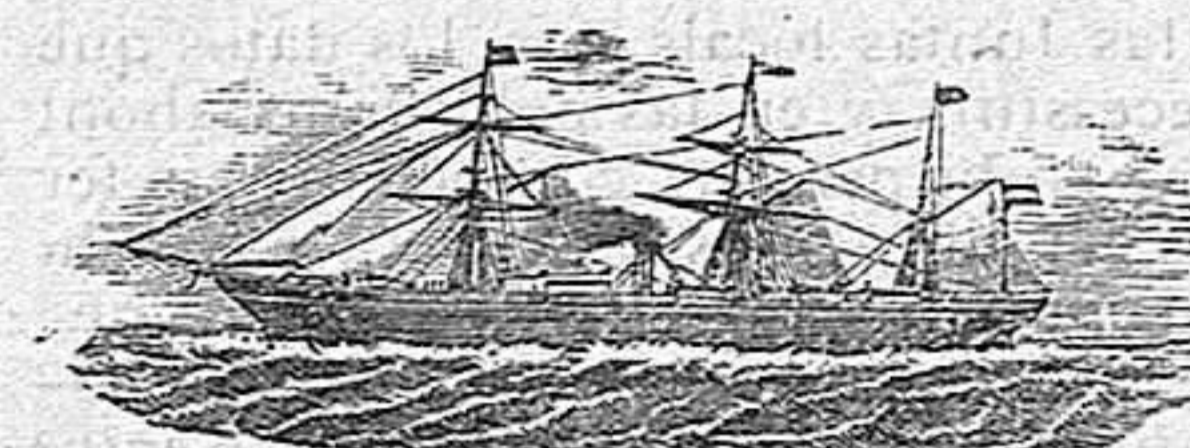
organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-Tarragona

Serveys de la Compañia Trasatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 de Mars sortirá de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor Alfonso XII, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Mars sortira de Barcelona, lo 28 de Malaga y'l 30 de Cadiz lo vapor Buenos Aires; directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Mars sortira de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor Montevideo, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las compayias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 28 de Mars sortira de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor Isla de Luzón, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y-Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Mars sortira de Barcelona, l'13 de Valencia, l'15 de Málaga y'l 17 de Cadiz, lo vapor Reina Maria Cristina directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de Mars sortira de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant, lo 20 de Málaga y'l 22 de Cadiz, lo vapor M. L. Villaverde, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Poó.—Lo dia 25 de Mars sortira de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor San Francisco pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dillúns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigirse a son agent D. Emili Borrás

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per crònics que sían, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adiquits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisèptichs.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals.
TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebollado 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr. y Ciencias sociales y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.

Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixis ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesch Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVESA

de primera qualitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Gabinet de malalties dels ulls

DE
Eduard Tello

METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultad de Medicina.—Ajudant de l'oculista Dr. Rios.

Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.

Comte de Rius, 11, pral.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors ayensos de la Odontologia moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er

(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos aixis mateix avinent que opera tots los dillúns a REUS en sa antiga clinica dental

Plassa de Prim, 2.er primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academies de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A ongrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.-Reus

A la menuda: Farmacia del Centro.-Tarragona.-Demandar AYGUA NAF SERRA